

06/07/21

חוות דעת בעניין העתקת חזירי בר מחיפה להר חורשן

לאחרונה פורסם בתקשורת על כוונת עיריית חיפה ורשות הטבע והגנים להעתיק חזירי בר מהעיר חיפה לאזור הר חורשן שבדרום הכרמל. לפי מיטב הידע שבידנו וכה שנצבר בעולם אנו מאמינים כי דרך פעולה זו שגויה ואינה הולמת תפיסת עולם של קיימות, הן מנקודת המבט האקולוגית, הן מנקודת המבט של רווחת בעלי-החיים, והן מהזווית של נזקי חיות בר במרחב החקלאי ומפגעים במרחב העירוני.

היבטים אלה מפורטים בסקר מקיף של הידע הקיים בעולם, אשר יזמה רמת הנדיב לאחרונה, בנושא [חזירי הבר](#): [קונפליקטים, שיטות ממשק ואתגרים](#).

מספר סיבות עומדות מאחורי תפיסתנו באשר להעתקת חזירי בר (טרנסלוקציה):

מנקודת המבט האקולוגית – מהערכות שביצענו והיכרות קרובה עם השטח עולה כי צפיפות החזירים במרחב אליו מתוכנן להעתיק את חזירי הבר (הר חורשן וסביבת בקעת הנדיב) הינה גבוהה בפני עצמה. תוספת פרטים תשפיע על אוכלוסיות חזירי הבר המקומיים ועל מינים נוספים דרך הגדלת לחץ הטריפה עליהם. ממחקרים שהתפרסמו בעולם העתקת פרטים עלולה להעביר לאוכלוסיות הבר באזור החדש מחלות וטפילים (Fernandez-de-Mera, 2003). מעבר לכך נשאלת השאלה מדוע להעביר חזירים חיים מחיפה לאזור בו קיימת אוכלוסייה גדולה. במידה ויש לצמצם את האוכלוסייה בחיפה הרי נכון יהיה לא להשיב את הפרטים הנלכדים לטבע כלל (בדומה לקמפיין הצייד לצורך ויסות האוכלוסייה שהיה נהוג בחיפה עד לאחרונה).

מנקודת המבט של האדם – חזירי בר גורמים לנזקים קשים לחקלאות. העתקתם ממרחב עירוני למרחב חקלאי תפגע בפרנסת החקלאים ובמרקם העדין של יחסי טבע-חקלאות-אדם באזור בקעת הנדיב. אנו מאמינים כי פתרון של בעיה באמצעות העברתה למקום אחר אינו פתרון הגיוני ואינו פתרון של קיימות.

מנקודת המבט של בעל החיים (רווחת בעלי-חיים) – העתקה משפיעה על בריאותם וסיכויי הישרדותם של הפרטים שהועתקו. ממחקרים בעולם נמצא כי לכידה והעברה גורמות למצב של עקה המתבטא בירידה במשקל החיה, עלייה בשכיחות מחלות, התייבשות, ירידה בתנגודת החיסונית וטריפה (Massei et al., 2011).

נושאים אלה עלו בסדנה בינלאומית שערכנו בנובמבר 2019 בהשתתפות מספר מומחים מהעולם. Dr. Giovanna Massei, המחזיקה בתיק ממשק חזירי בר באירופה, הציגה שיטות מתקדמות לצמצום הילודה (עיקור מבוקר) ולהקטנת אוכלוסיות חזירי הבר, המהווים בעיה קשה גם באירופה. Prof. Justin O'riain מדרום אפריקה הציג תכנית פעולה מוצלחת להתמודדות עם קופים בעיר קייפטאון. מומחים רבים מישראל הציגו בעיות, נתונים, פתרונות שהצליחו וגם כאלה שכשלו.

ההבנה שהתגבשה עם סיום הסדנה הייתה כי הבעיה הינה מורכבת וניהולה מחייב אחריות משותפת ושיתוף פעולה בין בעלי עניין שונים, במטרה לגבש מדיניות ועקרונות פעולה בני קיימא וליישם בשטח וכי אין "פתרון קסם" לבעיה. למדנו כי יש לשלב כמה דרכי פעולה וכי חינוך להעלאת מודעות הציבור לנושא וצמצומה של פסולת זמינה בעיר, כמו גם בחקלאות, הם מרכיבים חשובים בתצורה. מיותר לציין כי העתקת מספר מצומצם של פרטים לא תפתור את בעיית החזירים בעיר חיפה שמספרם הוערך לאחרונה בכ-400 פרטים.

על החתום:

אמיר ארנון, זואולוג רמת הנדיב

ליאת הדר, מנהלת תחום המחקר ברמת הנדיב

פרופ' אבי פרבולוצקי, אקולוג ויועץ מדעי

מקורות

Fernandez-de-Mera, I. G., Gortazar, C., Vicente, J., Höfle, U., & Fierro, Y. (2003). Wild boar helminths: risks in animal translocations. *Veterinary Parasitology*, 115(4), 335-341.

Massei, G., Roy, S., & Bunting, R. (2011). Too many hogs? A review of methods to mitigate impact by wild boar and feral hogs. *Human-Wildlife Interactions*, 5(1), 79-99.

סקר ספרות - חזירי הבר בעולם ובישראל: רקע כללי, גידול באוכלוסייה, קונפליקטים, שיטות ממשק ואתגרים. כתב וערך: אחיעד דוידסון גילרון, 2017 (הוצאת רמת הנדיב)